

avondmaal of zoo iets; maar wel met een dankzegging, laat ons zeggen, voor een doktersdrankje, een portie haeremout. Van consecratio, op z'n roomsch, geen spoor.

Het werkword eucharistieeren (passief) komt ook voor in 2 Cor. 1:11; daar werd een aan Paulus bewezen gunst eveneens een object van dankzegging. Maar die „gunst” (charisma) werd heelemaal niet van wezen veranderd. Ook Windsch, Komm. 2 Cor., verwijst op deze plaats naar Justinus, en dan juist naar 't niet bedoelde gedeelte (Apol. I, 65).

En als dr Dankbaar zich beroept op het feit, dat volgens Justinus die spijze (brood, water, wijn), nadat ze in de plechtige dankzegging op de verkondiging van den dood des Heeren betrokken is, ons gaat voeden „kata metabolen”, dan moet hij niet te gauw, met de roomschen, die twee grieksche woorden vertalen met: door verandering (per mutationem, Migne, Rouët de J. etc.). Als brood en wijn slechts door verandering (in wezen) ons konden voeden! Neen, Justinus bedoelt alleen maar dit; omdat de vleeschwording van Christus geschied is door een woord, een parool, een goddelijk bevel van Boven, daardoor kon die vleeschgeworden Heiland zulk vleesch en bloed hebben, dat er was terwille van onze behoudenis (huper sootêrias hémoo). En zóó kon het ook gebeuren, dat toen Hijzelf met zijn eigen bevel, zijn eigen parool of machtswoord, van dat brood en dien wijn in de opperzaal zeide: dat is mijn lichaam, dat is mijn bloed, tengevolge van dit machtig parool deze in zijn dankzegging opgenomen spijze zijn lichaam en bloed zijn. Justinus zegt niet, dat dat brood en die wijn aan die tafel in de opperzaal destijds in vleesch en bloed veranderd zijn, doch alleen maar dat ze zijn vleesch en bloed nu „waren”. Hij

De kwestie van het evangelisten-ambt (VII)

§ 4. DE AMBTSTAAK VAN DEN „EVANGELIST”.

A. Nadat wij mochten constateeren, dat „evangelist” een technische ambtsterm is, komen we tot de ambtstaak van dien bijzondere ambtsdrager. Daarbij letten we weer op Philippus, Timotheus en ook Titus.

Hun werk is het prediken van Christus, van het Evangelie (Hand. 8:5, 35; 1 Tim. 4:13; 2 Tim. 4:2; Titus 2:15; 3:8); het leeren (1 Tim. 4:11, 13; 6:2; 2 Tim. 4:2); volharderen in de leer (1 Tim. 4:16); het toezien op de leer (1 Tim. 4:16); bevelen (1 Tim. 1:3; 4:11; 5:7; 6:17); vermanen (1 Tim. 4:13; 5:1; 6:2; 2 Tim. 4:2; Titus 2:6; 2:15; 3:1); de handen opleggen (1 Tim. 5:22); onderlingen aanstellen (Titus 1:5); het gehoorde aan bekwaame menschen toebetrouwen, opdat die anderen leeren (2 Tim. 2:2); bestraffen (1 Tim. 5:20; 2 Tim. 4:2; Titus 1:13; 2:15); dwaalleer en dwaalleeraars tegenstaan (1 Tim. 1:4; 4:7; 6:20, 21; Titus 1:14; 3:9); wederleggen (2 Tim. 4:2); derhalve tucht oefenen over „leer en leven” van de leden en de bijz. ambtsdragers; het weduwenwerk regelen (1 Tim. 5:7 v.v.); de werkelijke weduwen verzorgen overeenkomstig het 5e gebod (1 Tim. 5:3); zoo onderhouden wat Paulus gebiedt (1 Tim. 5:21; 6:14); zelf voorbeeld voor allen zijn (1 Tim. 4:12; Titus 2:7). Dat is het pand bewaren (1 Tim. 6:20; 2 Tim. 1:14; het pand is het zuivere en volle Evangelie met zijn eischen van waarheid en heiligheid, en de bediening van dat Evangelie), waarvoor men desnoods lijden moet (2 Tim. 1:8; 4:2). En de gave (het charisma; de bekwaamende, geschonken genade-gave) niet veronachtzamen (1 Tim. 4:14) doch aanvuller (2 Tim. 1:6). Dit is „evangelisten-werk” doen (2 Tim. 4:5) en die ambtsbediening („diakonia”) moet men geheel vervullen (2 Tim. 4:5).

B. Wat Philippus betreft worden in de minderheidsnota van Ds v. d. Waal enkele opmerkingen gemaakt, welke aandacht vragen.

Opgemerkt wordt, dat deze „evangelist” volgens Hand. 8 niet arbeide onder de heidenen doch onder de Samaritanen en ook een proseliet het Woord uitlegde (de ethiopische eunuch). Deze opmerking boet in waarde heel sterk in, als we bedenken, gelijk reeds werd angetoond, dat volgens het zendingsbevel in Lucas 24:47 ook de arbeid onder Joden, Jodengenooten en Samaritanen tot het „zendingswerk” is te rekenen. Vandaar dat op grond van Hand. 8:5 v.v. moet aangenomen worden, dat Philippus „gemeente stichtende arbeid” verrichtte, wat Hand. 9:31 bevestigt.

Een volgende opmerking is, dat de arbeid van Philippus wel kort geweest is, naar den indruk van Hand. 8, en dat hij zich blijvend te Caesarea heeft gevestigd; uit niets blijkt, dat hij een blijvend ambt als „evangelist” of zendeling heeft vervuld.

In verband met deze opmerking is het goed op het verband van Hand. 8:5 te letten. We lezen eerst, in vs. 4, dat uit Jeruzalem verdreven en gevluchte christenen overal in Judea en Samaria het Woord verkondigen. Dat geschiedt in het ambt der geloovigen, vergelijk ook 11:19, waar wordt opgemerkt, dat „de verstrooiden” alleen tot de Joden het Woord spraken. Daarom is het opmerkelijk, dat Philippus tot de Samaritanen gaat (Hand. 8:5) en Petrus tot een heiden (Hand. 10). Zoodat we mogen zeggen, dat om minstens twee redenen Philippus' arbeid naar voren komt: hij gaat in onderscheiding van die in Hand. 8:4 niet in het ambt der geloovigen doch als „evangelist” (21:8) en in onderscheiding van „de ver-

gaat niet verder dan Christus' eigen woord: dit is mijn lichaam, dit is mijn bloed. Dat was geen tooverkunst (verandering in iets anders), doch een machtswoord, dat gewoon vleesch en bloed ons geestelijk voedt, wat het anders met geen mogelijkheid zouden kunnen.

Het is dus ongeveer hetzelfde als verleden week Chrysostomus beweerde.

* Proceskosten studentencorps

Namens een familie te U. werd, na verzending van vorige copie, allereerst bij mij aan huis gebracht de som van f 10,— voor het bekende doel. Na den avonddienst te Schiebroek—H'berg-C. werd me in de consistoriekamer op 19 Nov. j.l. f 2,50 overhandigd; en nog dienzelfden avond door een N. N. een enveloppe met f 10,—.

Per giro mocht ik voorts ontvangen van J. O. te H. f 5,—; P. v. G. te M. f 2,50; mev. R. S.-v. d. V. te B. f 10,—; Geref. Kerk van Ureterp f 7,80; C. B. te A f 1,—; mej. W. J. V. te R. f 2,50.

Ziezo, dat is in één week — we sluiten op Vrijdagsavond af — f 121,30. De lijst is weer leuk; de week is weer warm.

Verleden week stonden we op f 219,46. Met de aanwinst van deze week staan we dus op Vrijdagsavond voor de derde reeks op f 340,76.

De vraag is weer vroed: U denkt er nog eens aan? Op bijzet: proceskosten studentencorps. En mijn giro-nummer 127278.

Dankbaar, als steeds: UW K. SCHILDER.

ZENDING EN EVANGELISATIE

strooiden” niet maar tot de Joden doch tot de Samaritanen.

En tenslotte; we weten niet, of Philippus in Caesarea het „evangelisten”-ambt nog uitrichtte, toen Paulus daar kwam (Hand. 21:8); dan wel of alleen met terugslag op Hand. 8 die ambtsnaam wordt vermeld, en hij in Caesarea een ambt in de gemeente bediende, of ook wegens ouderdom of anderszins tot werkloosheid was gedoemd. M.a.w. het ontbreken van gegevens laat niet toe tot iets ook maar te concludeeren. Dan mag ook de minderheidsnota daarop geen accent leggen en evenmin daaruit een argument tegen een (blijvend) „evangelisten”-ambt ameden.

Als ook wordt opgemerkt, dat „evangelist” kan aanduiden hem, die de (nog niet geschreven) stof der overlevering doorgeeft, door de aramesche traditie in het grieksche weer te geven (wat vis Gehr. Huls is ontleend aan Prof. de Zwaan, gelijk wij reeds eerder aanduidden), en het veel beteekent, dat Lucas, den Evangelie-schrijver Philippus aldus benoemt, daar deze stellig een der voornaamste „bronnen” is geweest voor Lucas zelf wat de levering van stof betreft, dan worden op deze wijze wel bepaalde gedachten gewekt doch ze kunnen niet gelden als argumentatie voor het doel, dat de minderheidsnota ermee wil bereiken. Want ten onrechte wordt door den schrijver van deze nota onderscheiden tusschen „evangelist” in de algemeene beteekenis van evangelie-verkondigen en „evangelist” in de bijzondere beteekenis van doorgeven van de aramesche overlevering door vertolking in het Grieksch. Want hier is geen onderscheiding in „algemeen” en „bijzonder” te maken en zeker niet de gedachte aan een zekere tegenstelling te wekken: alle prediking, en niet alleen die van de „evangelisten”, was het mondeling doorgeven van de evangelische stof; aangenomen dat die stof onder de Joden-christenen in het Aramesch werd overgeleverd en gememoriseerd, dan was de vertaling uit het Aramesch in het Grieksch voor uitsluitend Grieksprekende en Grieks-verstaande hoorders alleen maar de wijze van doorgeven en niet het doel; het doel van de prediking was gelijk Hand. 8:5 uitdrukkelijk vermeld: Christus verkondigen. Vandaar dat „het doorgeven van de aramesche stof in het Grieksch” beslist geen doel van den „evangelist” kan zijn geweest, en dat in tegenstelling met een ander doel, n.l. het Evangelie verkondigen. De „evangelist” was geen „vertaler”, „tolk” zonder meer, maar: „prediker”, wat méér is dan „vertaler” of „tolk”; hij is krachtens het in Hand. 8 gebezigde woord een „kêrucus”, een heraut, evenals de apostelen, 1 Tim. 2:7 (waar Paulus ook dat woord met betrekking tot zichzelf gebruikt), welk woord nogal verschilt van „(di-) hermeneutês” (1 Kor. 14:28; vertolker, vertaler). Derhalve: de „evangelist” vertaalde om te prediken.

De verwijzing in de minderheidsnota naar Jer. 20:15, waar de Septuaginta (de Grieksche vertaling van het O.T.) „evangeliseeren” heeft, en waaraan wordt toegevoegd, dat het ambt van Hilikia priester was en het „evangeliseeren” (het overbrengen van een goede boodschap) een incidentele werkzaamheid, kan niet gelden als argument tegen het „evangelisten”-ambt, daar blijkens Hand. 8:5 en andere plaatsen (b.v. 2 Tim. 4:2, waar ook het woord „kêrusscin”, heraut-zijn, voorkomt) juist het prediken niet maar een incidenteel (= bij geval bijkomend) doch een wezenlijk bestanddeel van dat „evangelist”-zijn is. Wij stemmen gaarne in met de opmerking van de minderheidsnota, dat we voorzichtig moeten zijn om uit Hand. 21:8 te besluiten tot de erkenning van een afzonderlijk „evangelisten”-ambt voor de zending onder de heidenen. Doch we willen er ook op letten, dat het woord „evangelist” als bijstelling bij Philippus in Hand. 21:8,

hetzij geheel hetzij gedeeltelijk terugwijzend op Hand. 8:5 en 35, in elk geval aanwijst, dat tot de taak van zulk een „evangelist” behoort het prediken van Jezus, van Christus, van het Evangelie, en op iets apart wijst, in onderscheiding van de verkondiging van Christus in „het ambt der geloovigen”, Hand. 8:4, 5.

J. FRANCKE.

Boekbespreking

G. van Bokhorst: „Een veelbewogen jaar”. Uitg. Bosch & Keuning N.V., Baarn.

Het goede jongensboek levert den auteur heel wat zwaarigheden op. Het moet boeiend zijn, dus vol gebeurtenissen; het mag niet te preekend zijn, maar moet toch een behoorlijke strekking bevatten. Daar het goede evenwicht tusschen te bewaren, is een niet gemakkelijke taak. Wat zijn er niet een massa jongensboeken, waarin het boeiende gezocht wordt in het beschrijven van de doozinnigste avonturen — waartegenover wel weer andere staan die te brave-Hendrikachtig zijn om de jeugd te palken.

Het komt me voor, dat van Bokhorst wel goed geslaagd is. Zijn taal is nog wat grootte-menschenachtig en het zwaarpunt ligt misschien iets te ver naar den kant der deugdzaamheid, het geheel is toch een boek dat jongens van 11—14 jaar met genoegen zullen lezen en dat men hun gerust in handen kan geven. Er spreekt een goede Christelijke geest uit.

De ontwikkelingsgang is psychologisch goed. Een jongen die zich zelf erg voelt en om een goede daad te veel over het paard getild wordt, schrikt voor zich zelf terug, als hij de gevolgen van een onbedachtzaam bravourestukje moet bezuren. Dat alles goed afloopt spreekt vanzelf, dat kan haast niet anders in zó'n boek. Het komt er slechts op aan, hoe de schrijver zijn gegeven uitwerkt. En dat is hier goed, ethisch en technisch.

Groningen.

H. S.

D. van der Stoep: „Charlentje en ik”. Uitg. Bosch & Keuning, Baarn.

De kleine burgerman, met al zijn goede eigenschappen — en dat zijn er gelukkig nog vele — en zijn vele kleine ondeugden, waarvan een beetje eigengerechtigheid niet de minste is, heeft zijn teekenaar gevonden in Van der Stoep. Beschrijven doet de auteur niet, hij zet zijn menschen zoo voor u neer, zooda als ze zijn, heelemaal niet opgepoetst, ondanks de ietwat betweterige toon van de hoofdfiguur. Dit hangt samen met den ik-stijl, waarin zijn boeken geschreven zijn, misschien een noodzakelijk kwaad.

In „Daatje en ik” en „Latervoor” waren oudere burgerlui aan het woord, menschen met ervaring. Hier vormen de titelpersonages een jonggehuwd stel, nog al groen — gelukkig —, maar haast even eigengereid als hun oudere collega's. Zoo is er veel overeenkomst, bepaaldelijk in den stijl, tusschen de burger-„romans” van Van der Stoep. Maar toch zijn ze niet uniform. Deze jeugdiger generatie wordt met dezelfde warme humor geobserveerd, die de oudere boeken zoo sympathiek maakte. Gebeurtenissen van-alles-dag, die toch niet alledaagsch blijken, omdat zij van boven af blicht zijn. Dit is het verschil dat er is tusschen den realist Van der Stoep en de realisten-van-den-andere-kant: zij zien hopenloze en uitzichtloze en daardoor banale kleinburgerlijkheid, die ergernis opwekt, hij doorlicht het „brave” en „nette” leven van kleine lultjes en teekent zondige kinderen van God. En dan is er plaats voor den humor, de bevrijding.

De uitvoering is bijzonder: het formaat groot, de teekeningen in zwart-rood harmonieeren met den inhoud van dit goed gebonden en gedrukte boek, dat zoo heel goed geschreven is.

Groningen.

H. S.

Argye M. Briggs: „Als een wortel uit dorre aarde”. J. H. Kok N.V., Kampen.

Er staan heel goede stukken in dit uit het Amerikaans vertaalde boek. De beschrijvende gedeelten zijn soms treffend, de karakterteekening van den hoofdpersoon, Jansie, over het geheel genomen goed. Verder is het Amerikaansch, ook wat het godsdienstige aangait: methodistisch braaf. Er komen heel slechte en heel goede personen in voor; er wordt opofferingsgezindheid en petroleum in gevonden; het geeft een kijkje in een voorbije tijd van Amerika, met harde naast sentimentele situaties, maar het geeft niet Amerika zooda als het is. Het is een boek, dat door velen erg mooi zal gevonden worden, omdat 't herinnert aan andere „moote” boeken, waardoor het een serie-boek is geworden, zoodaals wij nu niet meer moesten hebben, niet omdat het slecht is, want dat is het heelemaal niet, maar omdat het niet een nieuwerwetsch, frisch, christelijk boek is.

Het lijkt mij beter onze menschen oorspronkelijk werk te geven, als het vertaalde daar niet torenhoog boven uitsteekt. Er zijn buitenlandsche romans, die het vertalen waard zijn, omdat daardoor goede literatuur binnen het bereik komt van menschen die geen vreemde talen kennen. Als het genre echter niet boven het middelmatig goede nederlandsche boek uitkomt, had het onvertaald kunnen blijven. Zoo ook dit.

Gron.

H. S.